

**Схема на оценяването на тест 10 клас, Репубдиканска олимпиада**

**по български език и литература, 2017 година**

<b>№ П/п</b>	<b>Тестови задачи</b>	<b>Предполагаеми отговори</b>	<b>Схема на оценяването</b>
1.	Съгласен ли си със следните твърдения? Загради <u>Да</u> или <u>Не</u> срещу всяко от тях:	А. НЕ Б. НЕ В. ДА Г. ДА Д. НЕ	<b>L/0/1/2/3/4/5</b>  по 1 точка за всеки един правилен отговор.
2.	Загради буквата на верния отговор.  Към кой тип се отнася текстът?	Д. повествование	<b>L/0/1</b>  1 точка за правилно избран отговор.
3.	А) Открий в текста и запиши по един антоним към всяка от следните думи:  Б) Запиши към всяка дума по един синоним от текста:	А) по един антоним Жесток – милозлив Изоставам – изпреварвам Горчиво – сладостно Немарливост – усърдие Тъга – радост Б) по един синоним Подкрепя – поддържа Постоянно – непрестанно Настойчив – упорит Опитен – изкусен Старание – усърдие	<b>L/0/1/2/3/4/5</b>  по 1 точка за всеки един правилен отговор.  <b>L/0/1/2/3/4/5</b>  по 1 точка за всеки един правилен отговор.
4.	Тълкувай смисъла на изразите от текста чрез синонимен израз или изречение.	<b>Подаде ръка</b> – помогна в трудна ситуация.  <b>В мечешките му лапи</b> – големи, силни, неловки ръце.	<b>L 0 /1 /2 /3</b>  по 1 точка за всяко адекватно тълкуване на изразите.

		<p><b>Обясняваше надълго и нашироко</b> – обяснява с излишни подробности.</p>	<p><b>L/0/1/2/3</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за добре формулирано тълкуване.</p> <p><b>L0123</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за всяко изречение без грешки.</p>
5.	<p><b>Открий в текста 3 цитата, които разкриват какво значи за Стоян Глаушев да стане изкусен майстор и коментирай с по едно изречение.</b></p>	<p>... За малко време той свикна с тях и разбра с радост, че тъкмо с тия малки чукчета наистина можеше да се направи нещо.</p> <p>Стоян и не помисли да иска повече пари. За него беше най-важно, че седеше на тезгяха редом с другите калфи.</p> <p>Много по-важна беше плодотворната игра на чукчетата, тяхната сладка песен.</p> <p><i>варианти</i></p> <p><b>Да посочи, че:</b></p> <p>Стоян има за цел да се научи да прави нещо;</p> <p>че Стоян иска да бъде признат като равен на други калфи;</p> <p>че за Стоян най-важното беше творчеството – плодотворна работа.</p> <p><i>варианти</i></p>	<p><b>L/0/1/2/3</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за всеки вярно избран цитат.</p> <p><b>L/0/1/2/3</b></p> <p><b>по 1 точка за добър коментар на всеки от цитатите.</b></p> <p><b>L/0/1</b></p> <p><b>1 точка</b> за отсъствие на грешки.</p>
6.	<p><b>Открий в текста и запиши словосъчетания и изречения, които да потвърдят следните характеристики на Стоян Глаушев.</b></p>	<p><b>Упорит</b> - ходи Стоян да чука по разните работилници повече от две години; завладя ги и едва тогава можеше да удари точно там, дето сочеше окото му</p> <p><b>Надарен</b> - Стоян беше схватлив и имаше вярна ръка; песента им звучеше сладостно,</p>	<p><b>L/0/1/2/3</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за всеки вярно избран цитат.</p> <p><b>L/0/1</b></p> <p><b>1 точка</b> за отсъствие на грешки.</p>

		<p>изпълваше, завладяваше душата му</p> <p><b>Силен</b> - досега щеше да върти големия чук още двацет години и цял живот ; малките чукчета изглеждаха много леки на Стояна, губеха се в мечешките му лапи.</p>	
7.	<b>Озаглави текста, като отразиш темата му, и запиши заглавието.</b>	<p>Майсторство иска талант и безкористност</p> <p>Стоян постига целта</p> <p><i>подобно</i></p>	<p><b>L/0/1/2</b></p> <p><b>1 точка</b>, ако заглавието е темата на текста;</p> <p><b>2 точки</b>, ако заглавието отразява темата и е добре формулирано.</p>
8.	<b>Открий и поправи грешките в текста, като го препишеш.</b>	<p>Художествен(н)ото дело на Талев (,) е фундаментален принос в развитието на националната проза. Автор(ът) създава персонажи(,) изразяващи душевност(Т)а на българина(,) като ма(с)щабното изобръзва събитията от националната история.</p>	<p><b>L/0/1/2/3/4/5/6/7</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за правилно поправена грешка.</p>
9.	<b>Определи кои от изречените долу времена се срещат в текста. Запиши по един пример в съответните редове.</b>	<p><b>Сегашно време – са, знай</b></p> <p><b>Минало свършено време - седна</b></p> <p><b>Минало несвършено време - даваше</b></p> <p><b>Бъдеще в минало – щеше да върти</b></p> <p><b>Минало предварително време - НЯМА</b></p> <p><b>Бъдеще време –ке учи</b></p> <p><b>Минало неопределено време - НЯМА</b></p>	<p><b>L/0/1/2/3/4/5</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за всяка правилно посочена форма.</p> <p><b>L/0/1/2</b></p> <p><b>1 точка</b>, ако не е посочено минало предварително време.</p> <p><b>1 точка</b>, ако не е посочено минало неопределено време.</p>

10.	<b>Употреби и запиши думата <i>майстор</i></b>	Двама майстори Няколко майстори Майсторът Майстора Майстор	<b>L/0/1/2/3/4/5</b>  <b>по 1 точка</b> за всяка правилна форма.
11.	<b>Характеризирай образа на Султана, като назовеш и потвърдиш с примери три нейни особености (4-5 изречения).</b>	<i>Вяра в таланта на мъжа си,</i>  <i>преданост,</i>  <i>практичност,</i>	<b>L/0/1/2/3/4</b>  <b>4 точки</b> за пълната и точна характеристика, като се назовават и се аргументират не по-малко от 3 черти.  <b>3 точки</b> назовават се не по-малко от 3 черти, но не се аргументират;  <b>2 точки</b> , ако не е анализ, а само преразказ по текста, то ест не се формулират характерните черти.  <b>L/0/1</b>  <b>1 точка</b> за добре изграден текст.  <b>L/0/1</b>  <b>1 точка</b> , ако няма правописни грешки.  <b>L/0/1</b>  <b>1 точка</b> , ако няма пунктуационни грешки.
12.	<b>Кои от тропите са употребени в текста? Открий, ако има, и запиши по един пример.</b>	<b>епитети:</b> ръце упорити, твърди  <b>метафори:</b> сладка песен  <b>сравнения:</b> <i>няма</i>	<b>L/0/1/2</b>  <b>по 1 точка</b> за всеки вярно открит троп.  <b>L/0/1</b>  <b>1 точка</b> , ако е посочено, че сравнение в текста

			няма.
13.	<p><b>Състави и запиши 3 /три/ изречения, като употребиш думата „сладък” в различни значения /можеш да промениш формата на думата – род и число/.</b></p>	<p>Сладък плод</p> <p>Сладък сън</p> <p>Сладки думи</p> <p>Сладка усмивка</p> <p>Сладко дете</p>	<p><b>L/0/1/2/3</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за всяко едно значение.</p> <p><b>L/0/1</b></p> <p><b>1 точка</b> за добре построени изречения (при условие, че са дадени 3 значения на думата).</p> <p><b>L/0/1/2/3</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за всяко изречение без правописни и пунктуационни грешки.</p>
14.	<p><b>Прочети изречението и запиши верните твърдения от дадените в скобите.</b></p>	<p>сложно смесено</p> <p>пет изречения</p>	<p><b>L/0/1</b></p> <p><b>1 точка</b> за вярно твърдение.</p> <p><b>L/0/1</b></p> <p><b>1 точка</b> за вярно твърдение.</p>
15.	<p><b>Трансформирай и запиши изречението без да използваш пряка реч:</b></p> <p><i>Султана рече на Стоян: «Не са много тия пари за цяла година. Требвало да поискаш повече».</i></p>	<p>Султана рече на Стоян, <b>че</b> тия пари не са много за цяла година <b>и би трябвало да поиска повече.</b></p>	<p><b>L/0/1/2</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за всеки вярно употребен съюз.</p> <p><b>L/0/1</b></p> <p><b>1 точка</b> за вярно употребената запетая.</p> <p><b>L/0/1/2</b></p> <p><b>по 1 точка</b> за всяка вярно поправена диалектна дума.</p> <p><b>L/0/1</b></p> <p><b>1 точка</b> за вярно</p>

			преобразуван глагол.
16.	<b>Кога се празнува Димитровден? Коментирай ролята на Димитровден в българската народна култура (3-4 изречения).</b>	<b>Димитровден</b> – празнува се през началото на ноември (8.11). Прави се курбан и големи гощавки, защото свършва работната година на селския стопанин; оправят се сметките между стопаните и наемните работници	<b>L/0/1</b> <b>по 1 точка</b> за вярно назованата дата на празника. <b>L/0/1/2</b> <b>по 1 точка</b> за всяко вярно пояснение, с какво е свързан празника от религиозна гледна точка и с социално-икономическия живот в българското традиционно общество. <b>L/0/1</b> <b>1 точка</b> за отсъствие на грешки.
17.	<b>Съедини със стрелки названия на произведенията с имената на персонажите им.</b>	„По жицата“ - Моканина „На браздата“ - Боне Крайненеца „Андрешко“ - Станойчо „Косачи“ - Благолаж „По-малката сестра“ - Чичо Митуш	<b>L/0/1/2/3/4/5</b> <b>по 1 точка</b> за всеки правилен отговор.
18.	<b>Запиши три творби от българската литература, в които се разгръща образът на майката, като назовеш и авторите им.</b>	<b>Христо Ботев</b> - «На прощаване», «Майце си»; <b>Елин Пелин</b> - «Занемелите камбани»; <b>Йорда Йовков</b> - «По жицата»; <b>Иван Вазов</b> – «На майка ми», «Иде ли» <i>и др.</i>	<b>L/0/1/2/3</b> <b>по 1 точка</b> за всяка правилно посочена творба. <b>L/0/1/2/3</b> <b>по 1 точка</b> за всеки правилно посочен автор.
19.	<b>Попълни празните места в следния текст с необходими думи и</b>	<b>Васил Иванов Кунчев</b> <b>в Карлово</b>	<b>L/0/1/2/3/4/5/6/7/8</b> <b>по 1 точка</b> за всеки

	<p>дати.</p>	<p>дядкон с име <b>Игнатий</b></p> <p><b>В края на 1869 г.</b></p> <p><b>Българския революционен централен комитет - (БРЦК)</b></p> <p><b>в София</b></p> <p><b>На 6/<u>18 февруари</u> <u>1873</u> г.</b> (може да се посочи датата на един от стиловете)</p> <p><b>на София</b></p>	<p>верен отговор.</p>
<p>20.</p>	<p><b>Състави текст разсъждение (5 – 7 изречения), в който да изразиш своето аргументирано /3 аргумента/ мнение относно това Какво значи според тебе творчески да се отнасяш към своето дело?</b></p>		<p><b>L/0/1/2</b> <b>2 точки</b>, ако личната оценка структурира целия текст (формулира се като теза или пък като логичен извод). <b>1 точка</b>, ако е проявена своя оценка или отношение, но е само като декларация. <b>L/0/1/2/3</b> <b>по 1 точка</b> за всеки един аргумент. <b>L/0/1</b> <b>1 точка</b> за уменията да аргументира. <b>L/0/1</b> <b>1 точка</b> за добре свързан текст. <b>L/0/1</b> <b>1 точка</b> за логично изграден текст разсъждение. <b>L/0/1</b> <b>1 точка</b>, ако правописните грешки не са повече от 3. <b>L/0/1</b> <b>1 точка</b>, ако пунктуационните грешки не са повече от 2.</p>

